

Warszawa, dnia 6 października 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 980/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Beata Tymoszków

Sędziowie: SO Maciej Schulz (spr.)

SO Adam Bednarczyk

Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwester Sykut

przy udziale prokuratora Teresy Pakieły

po rozpoznaniu dnia 6 października 2017 r.

sprawy S. Ż. syna W. i E. ur. (...) w P. skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 9 maja 2017 r. sygn. akt IV K 1125/16

utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części; zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie na rzecz adw. N. W. kwotę 147,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w II instancji oraz podatek VAT; zwalnia skazanego od zapłaty wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Maciej Schulz SSO Beata Tymoszków SSO Adam Bednarczyk

Sygn. akt VI Ka 980/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt IV K 1125/16, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie umorzył wobec skazanego S. Ż. w punkcie 1 części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 572 kpk postępowanie co do połączenia wyroków: Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z 12.02.2004 r., sygn. akt VII K 282/03, Sądu Rejonowego w Pruszkowie z 27.06.2006 r., sygn. akt II K 270/06, Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z 27.08.2009 r., sygn. akt II K 527/09 oraz Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z 09.08.2011 r., sygn. akt II K 381/11.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w punkcie 2 części dyspozytywnej na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 i § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wyroki: Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z 02.11.2011 r., sygn. akt IV K 230/10, Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z 18.01.2012 r., sygn. akt X K 423/11, Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z 10.04.2015 r., sygn. akt IV K 1191/14 połączył i wymierzył skazanemu S. Ż. jedną karę łączną 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 3 części dyspozytywnej wyroku Sąd Rejonowy na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności. W punkcie 4

orzekł, iż w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. zasądził w punkcie 5 od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. W. kwotę 144 zł tytułem kosztów nieopłaconej obrony z urzędu, którą to kwotę należy powiększyć o podatek od towarów i usług. W punkcie 6 części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania za wydanie wyroku łącznego, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego S. Ż., zaskarżając wyrok w zakresie punktu 2 na korzyść skazanego. Wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i wyprowadzenie błędnego wniosku, że prognoza społeczno-kryminologiczna wobec skazanego nie jest do końca jednoznaczna, co spowodowało orzeczenie kary łącznej niewspółmiernie surowej; nieprzytoczenie przez Sąd meriti w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku powodów, dla których dalszy czas izolacji jest uzasadniony w aspekcie dyrektyw zawartych w treści art. 85a k.k.; zaniechaniu przez Sąd Rejonowy przedstawienia w treści uzasadnienia okoliczności, które wziął pod uwagę wymierzając skazanemu karę pozbawienia wolności w łącznym wymiarze 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, ograniczając się do przedstawienia ogólnych przesłanek wyrokowania oraz opisu zachowania skazanego, z jednoczesnym pominięciem pozytywnej oceny, przy uwzględnieniu okoliczności sprawy i warunków osobistych dotyczących samego skazanego.

W konsekwencji powyższych zarzutów obrońca skazanego wniósł o zmianę wyroku łącznego w zaskarżonej części, poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej z zastosowaniem zasady łagodnej asperacji i wymierzenie kary łącznej w wymiarze zbliżonym do najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do wymierzenia kary łącznej na zasadzie absorpcji, co jak wynika z treści apelacji jest intencją skarżącego.

W pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, że Sąd Rejonowy dokonał słusznej analizy przesłanek formalnych warunkujących możliwość wydania wyroku łącznego w oparciu o przepisy obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 r. S. Ż. po raz ostatni został skazany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 10.04.2015 r., sygn. akt IV K 1191/14, który uprawomocnił się 15.09.2015 r., czyli po dniu wejścia w życie Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Zatem z uwagi na brzmienie przepisu przejściowego – art. 19 ust. 1 ustawy zmieniającej, w niniejszej sprawie należało wziąć pod rozwagę także wyroki orzeczone wobec skazanego przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej. Wobec niekwestionowania przez skarżącego prawidłowości połączenia jednostkowych kar pozbawienia wolności jedynie zaznaczyć należy, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybienia w tym zakresie.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, że granice wymiaru kary w ustalonym stanie faktycznym wynoszą od 2 lat i 6 miesięcy do 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy zauważył, iż dolna granica możliwej do wymierzania kary łącznej w niniejszej sprawie wynosi jednak 3 lata i 2 miesiące, a nie jak wskazał w uzasadnieniu Sąd Rejonowy 2 lata i 6 miesięcy, jednakże rozbieżność ta nie miała wpływu na prawidłowość zapadłego w sprawie orzeczenia, ponieważ orzeczona kara łączna mieści się w prawidłowo ustalonych granicach. Kara 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności została orzeczona jako kara łączna wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 10.04.2015 r., sygn. akt IV K 1191/14, a w tym miejscu wskazać należy, że w nowym brzmieniu przepisów dotyczących zasad wymiaru kary łącznej możliwe staje się łączenie ze sobą kar jednostkowych z karami łącznymi, orzeczonymi zarówno w wyrokach skazujących, jak i w wyrokach łącznych.

Ponadto zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. Przepis art. 85 § 2 wymaga zatem, by kary te stanowiące podstawę orzeczenia kary łącznej podlegały wykonaniu, choćby w części. Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy prawidłowo umorzył postępowanie co do połączenia wcześniejszych wyroków wydanych wobec S. Ż. z uwagi na to, iż kary orzeczone wyrokami wymienionymi w punkcie 1 części dyspozytywnej

zaskarżonego wyroku nie podlegają wykonaniu, bądź nie podlegają łączeniu, a zatem nie mogły stanowić podstawy do orzeczenia wyroku łącznego i zgodnie z art. 572 k.p.k. postępowanie co do ich połączenia należało umorzyć.

W odniesieniu do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy skazanego wskazać należy, iż zgodnie z dyrektywami wymiaru kary łącznej określonymi w przepisie art. 85a k.k. obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., orzekając karę łączną, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Można odróżnić trzy odmienne reguły łączenia kar: zasadę absorpcji, kiedy kara łączna jest równa najniższej spośród kar jednostkowych, zasadę kumulacji – gdy kara łączna jest równa sumie kar jednostkowych oraz pośrednią zasadę asperacji (absorpcji częściowej). Wymierzając karę łączną, trzeba mieć na uwadze, że jest ona swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w okresie czasu objętym wyrokiem łącznym, tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchwały SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyrok SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5). Sąd nie rozstrzyga ponownie o stopniu społecznej szkodliwości i winie skazanego w zakresie poszczególnych przestępstw, ale musi rozważyć przedmiotowo – podmiotowy związek między przestępstwami, w zakresie których kary podlegają łączeniu. Im bardziej jest on ścisły, w tym większym stopniu powinno się stosować zasadę absorpcji poszczególnych kar. Przez związek ten należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich.

Zważywszy na powyższy wywód prawny dotyczący zasad wymiaru kary łącznej, dokonując w tym miejscu subsumpcji do niniejszej sprawy, należy podnieść, że Sąd Rejonowy, jak wskazał w swoim uzasadnieniu, przy wymiarze kary kierował się zasadą asperacji kar (absorpcji częściowej). Będąc uprawnionym do orzeczenia kary w granicach od 3 lat i 2 miesięcy do 5 lat i 8 miesięcy orzekł karę łączną w wymiarze 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu Okręgowego kara ta jest adekwatna do wagi popełnionych przez sprawcę przestępstw, spełnia cele wskazane w art. 85a k.k. oraz Sąd meriti prawidłowo rozważył przedmiotowo – podmiotowy związek między przestępstwami popełnionymi przez skazanego.

Sąd Rejonowy prawidłowo zebrał i ocenił materiał dowodowy w niniejszej sprawie. Nie jest zasadny zarzut skarżącego, iż Sąd meriti dokonał dowolnej oceny materiału dowodowego i w związku z tym wadliwie stwierdził, iż prognoza społeczno-kryminologiczna wobec skazanego jest niejednoznaczna. Sąd Okręgowy w pełni podziela poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia w tym zakresie oraz wnioski wywiedzione na podstawie opinii Dyrektorów ZK S. i ZK Ł. oraz wywiadu Policji. Opinie na temat S. Ż. są dobre, a jego zachowanie w warunkach izolacji oceniane jest jako poprawne lub przeciętne. Był zarówno nagradzany, jaki i karany dyscyplinarnie. W związku z uzależnieniem od narkotyków odbył w ZK Ł. terapię odwykową, a także z uwagi na nadużycia w rodzinie brał udział w programie z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy. Krytycznie wypowiadał się na temat swojego trybu życia i czynów jakich dokonał. Uważa, że przez narkotyki popełnił dużo błędów. Natomiast z wywiadu Policji wynika, że w uprzednim miejscu zamieszkania S. Ż. ma negatywną opinię, znany jest naruszania norm i zasad współżycia społecznego. Ze względu na stosowanie przez niego przemocy fizycznej i psychicznej wobec rodziny prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. Wbrew twierdzeniom skarżącego wyżej wymienione okoliczności Sąd Rejonowy prawidłowo zinterpretował i stwierdził, iż prognoza kryminologiczno-społeczna co do skazanego nie jest jednoznaczna. Powyższe potwierdza również uzyskana w toku postępowania odwoławczego opinia ZK w K. z dnia 20.08.2017 r. Z jej treści wynika, że skazany został w dniu 04.04.2017 r. poddany badaniom na obecność narkotyków w organizmie a wynik okazał się pozytywny i w związku z tym został ukarany dyscyplinarnie. Natomiast jego dalsze zachowanie jest oceniane jako dobre. Mając na uwadze powyższe zasadnym jest twierdzenie, iż na obecnym etapie resocjalizacji skazanego nie można przesądzić o osiągnięciu celów wychowawczych i zapobiegawczych wobec skazanego w okresie krótszym niż 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Przechodząc do kolejnego zarzutu wywiedzonego w apelacji obrońcy skazanego, a odnoszącego się do braku wskazania w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku powodów dalszego czasu izolacji skazanego w aspekcie dyrektyw zawartych w treści art. 85a k.k. wskazać należy, iż Sąd I instancji na stronie 7-9 swojego uzasadnienia

przytoczył przesłanki którymi kierował się wymierzając karę łączną w wymiarze 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy słusznie argumentując tak orzeczony wymiar kary nie stracił z pola widzenia dotychczasowego sposobu życia S. Ż.. Zapadłe wyroki będące podstawą orzeczenia kary łącznej wskazują, że skazany wielokrotnie naruszył obowiązujący porządek prawny. Przesłanki, których dopuszczał się skazany popełniane były z użyciem przemocy oraz skierowane zostały przeciwko mieniu i dokumentom. Sąd I instancji prawidłowo dostrzegł, że fakt tożsamości podejmowanych przez skazanego zachowań przestępczych świadczy u skazanego o utrwalonej tendencji do lekceważenia porządku prawnego i braku rzeczywistej refleksji skazanego nad własnym postępowaniem. Natomiast co do postawy skazanego po jego osadzeniu w jednostce penitencjarnej Sąd Okręgowy podziela rozważania przytoczone w poprzednim akapicie.

W odniesieniu do ostatniego zarzutu apelacji, iż Sąd I instancji w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku pominął pozytywną ocenę zachowania skazanego podnieść należy, iż Sąd Rejonowy na stronie 8 i 9 uzasadnienia przeanalizował wpływ opinii Dyrektorów ZK S. i ZK Ł. na wymiar kary łącznej. Wyczerpująco przedstawił oddziaływanie dobrych ocen zachowania skazanego z przytoczeniem pozytywnych zachowań, jak i okoliczności świadczących na niekorzyść skazanego.

Podkreślić należy, iż kara łączna nie jest sposobem na premię dla sprawcy większej liczby przestępstw. Ma stanowić całościową ocenę jego zachowań, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego, reakcją na popełnione czyny. Nie ma ona służyć ograniczeniu odpowiedzialności karnej, lecz rzeczywistemu oddaniu zawartości kryminalnej czynów, jakich się dopuścił. Wymierzenie kary przy zastosowaniu całkowitej absorpcji prowadziło do premiowania sprawcy popełniającego więcej przestępstw i do praktycznej bezkarności niektórych zachowań zabronionych. Ta zasada, jak i kumulacja kar winny być stosowane wyjątkowo, zaś priorytet ma zasada asperacji, czyli absorpcji częściowej. Sąd Okręgowy w toku analizy nad wymiarem kary zapoznał się także z opinią z zakładu karnego, w którym skazany aktualnie przebywa. Poza wzmiankami o wykazywaniu przez skazanego aktywności w kierunku podjęcia pracy i dalszego leczenia uzależnień nie można stwierdzić, że jego zachowanie jest na tyle pozytywnie wyróżniające się, aby stanowiło czynnik przemawiający za złagodzeniem mu kary łącznej. Z kolei przestrzeganie regulaminu obowiązującego na terenie jednostki i poprawne zachowanie w stosunku do przełożonych powinno być normą i nie może być uznawane za okoliczność wystarczająco uzasadniającą znaczne złagodzenie kary łącznej. Niemniej jednak fakt ten nie został zupełnie pominięty przy analizie wymiaru kary. Miało to bowiem wpływ na wymierzenie kary łącznej w niższym wymiarze niż wynikałoby to z samej zasady kumulacji.

Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. W. kwotę 147,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w II instancji oraz podatek VAT.

Wobec sytuacji materialnej skazanego, który jest pozbawiony wolności i nie jest odpłatnie zatrudniony Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.k. zwolnił skazanego od zapłaty wydatków podstępowania odwoławczego i obciążył nimi Skarb Państwa.

Mając na względzie powyższe, Sąd Odwoławczy orzekł jak w wyroku.

SSO Beata Tymoszwów SSO Maciej Schulz SSO Adam Bednarczyk